

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
FILOZÓFIA DOKTORI ISKOLA

SZILÁGYI TAMÁS

FELELŐSSÉG ÉS INNOVÁCIÓ
A TUDOMÁNYOS FEJLŐDÉS ETIKAI ASPEKTUSAINAK
VIZSGÁLATA

Tézisfüzet

Témavezető:
prof. Dr. Nemeskéri Zsolt
egyetemi tanár

Pécs

2024

a) Bevezetés

Az innováció kérdésköre eredendően nem tárgya a filozófiának, azonban az innováció ütemének felgyorsulása és hatókörének kiszélesedése olyan változásokat idéz elő a tudományban, valamint közvetlen módon a társadalmakban, amelyek már konkrét etikai, episztemológiai és ontológiai kérdéseket vetnek fel. Ki viseli a felelősséget egy innováció nem szándékolt következményeiért? Milyen ontológiai státusszal rendelkeznek a mesterséges intelligencia által létrehozott entitások? Miként alakítja át az innováció a valóság természetéről alkotott felfogásunkat? Ezek a kérdések túlmutatnak a pusztán technológiai vagy gazdasági megfontolásokon, diszciplináris kereteken, és vitathatatlanul filozófiai természetűek.

A technológia – Hans Jonas által felvetett – *apokaliptikus potenciáljára* tekintettel, az innovációs tevékenységek generálta kockázatok problémája széles körben tárgyalt kérdés lett napjainkban. A technológiai fejlődés újradefiniálja a biztonság hagyományos paradigmáit, potenciális fenyegetések és lehetőségek új dimenzióit nyitva meg.

Ebben a globális kontextusban az emberi felelősség egyre nagyobb figyelmet kap, a tudományos tevékenységek szabályozásának és szabályozhatóságának kérdésköre kiemelt jelentőségű témává válik a kortárs etikai diskurzusban. Az új technológiák terjedése, jelentősen befolyásolja az emberi élet számos aspektusát, ezért elengedhetetlen, hogy a döntéshozók figyelembe vegyék ezek társadalmi hatásait, és a szabályozás etikai alapú lehetőségeit. Az etikai megfontolások nem pusztán a jogi keretek kialakítását segítik elő, hanem hozzájárulnak a bizalom és az együttműködés megerősítéséhez is a globális közösségben.

A doktori dolgozat célja, hogy az innováció és felelősség kapcsolatát filozófiai, etikai és társadalomtörténeti szempontból vizsgálja, és kidolgozzon egy etikai értékelési modellt, amely segíti az innovációs folyamatok társadalmilag felelős és fenntartható irányítását, különös tekintettel a mesterséges intelligencia fejlesztésére és alkalmazására.

b) Kutatási kérdések és hipotézisek

A dolgozat központi kutatási kérdései a következők voltak:

- K₁: Milyen definíciós problémák merülnek fel az innováció és felelősség kontextusában, és hol van ezeknek a fogalmaknak a helye a kortárs filozófiai diskurzusban?
- K₂: Miként járul hozzá az innováció fogalom történeti fejlődésének vizsgálata az innováció által generált kortárs etikai problémák tárgyalásához?
- K₃: Milyen helyet foglal el és milyen súllyal jelenik meg a felelősségetika és az innovációetika a kortárs tudományos diskurzusban?
- K₄: Milyen filozófiai és etikai elméletek játszanak kulcsszerepet a felelős innováció, mint praxis kereteinek kialakításában?
- K₅: Melyek azok az etikai princípiumok és követelmények, amelyek elengedhetetlenek egy konzisztens felelősségetikai modell kialakításához az innovációs folyamatok etikai szempontú megfeleléségének értékelésére? Milyen módszertani lehetőségek és korlátok merülnek fel egy ilyen modell létrehozása során?
- K₆: Milyen etikai dilemmákat és társadalmi kihívásokat generál a mesterséges intelligencia fejlődése és széleskörű alkalmazása? Hogyan képes a felelős innováció hozzájárulni a mesterséges intelligencia fejlesztésének és alkalmazásának etikai szempontú szabályozásához?

Hipotézisek:

- H₁: Az erkölcsi elvek és normák következetes alkalmazását az innovációs folyamatok tervezése, megvalósítása és értékelése során akadályozza egy egységes, koherens és széles körben elfogadott etikai elméleti keret hiánya, mivel a különböző filozófiai és etikai megközelítések eltérő gyakorlati iránymutatásokat kínálnak

H₂: A felelősségetika alapelvei integrálhatók egy értékelési modellbe, amely képes mérni az innovációs folyamatok etikai megfelelőségét, és ezen keresztül elősegíteni a felelős innováció gyakorlatának elterjedését a technológiai és más tudományos fejlesztések terén.

c) Módszertan

Az elemzést egy alkalmazott etikai megközelítésben végzem el, amely lehetővé teszi, hogy a hagyományos filozófiai fogalmakat és módszereket gyakorlati kérdések vizsgálatára alkalmazzuk. Az innováció etikai vonatkozásainak vizsgálata a filozófia mellett más tudományágak – történettudomány, szociológia, közgazdaságtan – elméleti és módszertani bázisának integrációján alapul.

A kutatás egyik központi módszertani eleme egy esettanulmány, amely az etikai kérdéseket a mesterséges intelligencia fejlesztése és alkalmazása kapcsán vizsgálja, kialakítva egy etikai döntéshozatali modellt, a *felelős döntéshozatali mátrixot*, amely segít felmérni az innovációk etikai dimenzióit és kiszámítani egy *reszponzibilitási indexet*, amely a felelős tervezés számszerűsíthető mértékét mutatja

d) Eredmények

A felelősség már nem korlátozódik az egyéni elszámoltathatóság szűk területére, hanem a globalizáció és a konnektivitás korában egy sokkal tágabb, rendszerszintű értelmezést nyer. A felelősség fogalma nem csak az egyén tetteinek közvetlen következményeit foglalja magában, hanem a társadalomra, a környezetre és a jövő generációira gyakorolt közvetett és hosszú távú hatásokat is, kiegészülve a kollektív felelősség komplex dimenzióival. A felelősségnek ez a kibővített értelmezése az etikai mérlegelés egy holisztikusabb megközelítését igényli, amely figyelembe veszi a kapcsolatok és interdependenciák összetett hálóját, amely a társadalmainkat jellemzi.

A kutatás során világossá vált, hogy az innovációs folyamatok tervezése, megvalósítása és értékelése során a fejlesztők komoly kihívásokkal szembesülnek az egységes, koherens és széles körben elfogadott etikai elméleti keret hiánya miatt. Az innovációval kapcsolatos filozófiai és etikai megközelítések változatossága eltérő

iránymutatásokat eredményez, amelyek nehezítik az etikai normák következetes alkalmazását az innovációs gyakorlatban.

Az elemzés során megállapítottam, hogy a mesterséges intelligenciával kapcsolatos etikai kihívások, mint például az autonóm döntéshozatal vagy a prediktív algoritmusok használata, olyan új típusú felelősségi kérdéseket vetnek fel, amelyekre a jelenlegi etikai keretek nem nyújtanak kielégítő válaszokat. A mesterséges intelligencia alapú rendszerek használatának egyik legfőbb kockázata, hogy az ember elveszítheti a kontrollt és az ágenciát, cselekvőképessége korlátozottá válik. Az ilyen potenciálisan destruktív technológiák, és fejlesztések esetében kiemelt fontosságú a felelősség-fókuszú értékelés, amire egy etikai döntéshozatali keretrendszer bevezetésével tesztek kísérletet, amelyet a továbbiakban *felelős döntéshozatali mátrixnak* nevezek.

Ez a mátrix egy komplex, széleskörűen alkalmazható keretet kínál az etikai kihívások megközelítésére és az egyes kihívásokra adandó válaszok megfogalmazásában. Négy olyan alapelvet foglal magában, amelyek az innovációval kapcsolatos döntéshozatali és cselekvési folyamatainkat irányíthatják felelősségetikai elvek alapján: [1] a hosszú távú következmények figyelembevétele (*imprevizibilis temporális hatás*), az [2] elővigyázatosság (*prekaucionalitás*) elve, a [3] globális hatások (*globális hatás elv*) figyelembevétele és a [4] jövő generációk iránti felelősség (*intergenerációs hatások elve*).

Az első alapelv, az *imprevizibilis temporális hatások* figyelembevételének elve, azon a felismerésen alapul, hogy az innovációk hosszú távon kiszámíthatatlan módon befolyásolhatják és alakíthatják az emberi életvitelt, a gazdasági és politikai struktúrákat, valamint a társadalmat. Ez alapján arra kényszerülünk a döntéshozatali folyamatainkban, hogy az azonnali előnyökön vagy kockázatokon túlmutatva mérlegeljük, hogy a fejlesztések milyen ontológiai kérdéseket vetnek fel, vagy gyakorlati módon: miként befolyásolhatják az emberi létezés feltételeit az elkövetkező évtizedekben és évszázadokban.

A *prekaucionalitás elve* a mátrix második eleme, a kockázatsökkentés kritikus fontosságát hangsúlyozza, középpontba a mérlegelést állítva (vezérgondolata egy Hans Jonas-i koncepció, a

félelem heurisztikája). Ez az elv komplex kockázatértékelésre, biztosítékok bevezetésére és vészhelyzeti tervek kidolgozására ösztönöz. Felhívja a figyelmet arra, hogy az olyan több társadalmi alrendszerre kiterjedő transzformatív technológiákkal kapcsolatban, mint például a mesterséges intelligencia, egy inherens elővigyázatosság szükséges, amely a felelős innováció alapját képezi, biztosítva, hogy bármilyen fejlesztés átgondoltan és a lehetséges negatív következmények kellő figyelembevételével történhessen.

A harmadik *a globális hatás elv* a lokálitáson, valamint a nemzeti kereteken és határokon is túlmutató perspektíva felvázolását kívánja meg. Abból a felismerésből indul ki, hogy amennyiben egy új fejlesztés, technológiai innováció bevezetésre és alkalmazásra kerül, olyan következményekkel járhat, amelyek túlmutat a földrajzi és kulturális határokon. Ez az elv arra kényszerít minket, hogy megvizsgáljuk, például miként hathat az AI az eltérő kulturális háttérrel rendelkező társadalmakra, felmérjük a környezeti hatásait, figyelembe véve, hogy potenciálisan enyhíti vagy súlyosbítja a az alkalmazása az egyenlőtlenségeket.

A mátrix negyedik alapelvét az *intergenerációs hatások elve* képezi, amely a ma kifejlesztett technológiák, eljárások jövő generációira gyakorolt lehetséges hatásaira összpontosít, magába foglalva több, a felelősségetikai diskurzustól ismert elvet. Az intergenerációs hatások elve fókuszában a következő nemzedékekkel szembeni felelősség gondolata áll: olyan technológiát érintő döntéseket szabad csak meghoznunk a jelenben, amelyek kapcsán felmérjük, hogyan befolyásolhatja a jövő nemzedékek lehetőségeit és életminőségét. Mérlegelnünk kell, miként biztosíthatjuk azt, hogy egy adott innováció megőrizze vagy növelje a jövő generációinak autonómiáját és cselekvőképességét, egyensúlyt teremtve a rövid távú haszon, illetve a lehetséges kockázatok és nem szándékolt következmények értékelése között.

A felelős döntéshozatali mátrix kijelöli az alkalmazásának a korlátait is, rávilágít az adaptív tervezési és irányítási struktúrák és politikák szükségességére, amelyek képesek együtt változni a gyorsan fejlődő technológiákkal. A mátrix alkalmazása kiemeli az olyan inkluzív döntéshozatali folyamatok fontosságát, amelyekben különböző érdekelt felek vesznek részt, a tudósoktól-fejlesztőktől és a politikai

döntéshozóktól kezdve, az alkalmazott etikai szakértőkön át a potenciálisan érintett közösségek képviselőikig.

A felelős döntéshozatali mátrix alapján meghatározhatunk egy összesített mutatót, a *reszponzibilitási indexet*, amely az adott innováció etikai megfelelőségét és felelősségvállalási szintjét számszerűsíti. Ez az index az innováció különböző etikai dimenziókban mutatott teljesítményének átlagos értékeléseiből kerül kiszámításra. *A rezszponzibilitási index az etikai dimenziókhoz tartozó alapelvek alapján kapott pontszámok átlagából adódó mutató, amely azt jelzi, hogy az adott innováció milyen mértékben felel meg a felelős tervezés etikai követelményeinek, beleértve a hosszú távú hatások, a kockázatkezelés, a globális hatások és a jövő generációk iránti felelősség szempontjait.*

A felelős döntéshozatali mátrix alkalmazása egy *interszubjektív* értékelési folyamat során történik, amelynek az a célja, hogy több személy vagy csoport bevonásával egy átfogó és kiegyensúlyozott értékelést tudjunk kialakítani az adott innováció etikai dimenzióiról.

A mátrix alkalmazása nem kizárólag egy innováció felelősségetikai megfelelőségének vizsgálatára korlátozódik, hanem az innovációs folyamat során érintett összes szereplő perspektíváját képes megjeleníteni, ezáltal egy komplex képet kialakítani. A mátrix alkalmazásával képesek vagyunk sikeresen azonosítani mindazon dimenziókat, amelyekben egy innováció jól teljesít, valamint azokat, ahol további figyelemre és beavatkozásra van szükség a hatások kezelése érdekében.

A mátrix alkalmazásának korlátait főként az etikai kérdések kvantifikálhatóságának problémája adja. A komplex erkölcsi kérdések vizsgálata során a számszerűsítés kényszeréből adódó szimplifikáció oda vezethet, hogy az összetettebb etikai problémák rejtve maradnak. Mindezek mellett problematikus az értékelő személy szubjektív nézőpontja, ami szintén befolyásolhatja a végeredményt, és az értékelők közötti eltérések a mátrix konzisztenciájának megkérdőjelezését is jogosan felvetik – annak ellenére, hogy az interszubjektív értékelési rendszer ezen szubjektivitás fő problémáit egyértelműen kiküszöböli. Mindezeket kiegészíti a globális hatások előrejelzésének szinte lehetetlen feladata egy olyan új technológia

fejlesztése esetében, mint például az AI, ami magát a keretrendszert is folyamatos kihívás elé állítja, rendszeres felülvizsgálatra készítve az alkalmazókat. Mindezek ellenére a mátrixot jelen állapotában valid értékelési eszköznek tekinthetjük. A validitását két szempont adja: (a) a tartalmi validitás, amely az adott innováció kapcsán a lefedett etikai dimenziók és alapelvek átgondolt integrációját jelenti és a (b) fogalmi érvényesség, vagyis, hogy a kérdések és a vizsgált dimenziók összhangban vannak-e felelősség fogalmával.

A mátrix implementálása révén egy olyan átfogó etikai keretrendszer jön létre, amelyben a felelősség szempontjai kapnak prioritást, egy többdimenziós értékelési rendszerben határozva meg azokat a princípiumokat és cselekvési modelleket, amelyek összhangban vannak a szabályozó dokumentumokban és ajánlásokban részletesen kifejtett emberi méltóság, társadalmi igazságosság és környezeti fenntarthatóság alapelveivel – úgy, hogy explicit módon támogatja a felelős innovációt és a fenntartható technológiai fejlődés alapelvét.

A kutatás során bemutatott esettanulmányok révén világossá válik, hogy a mesterséges intelligencia fejlődése különösen érzékeny terület, ahol az etikai dilemmák és a társadalmi kihívások megoldásához elengedhetetlen a filozófiai és etikai alapelvek szisztematikus alkalmazása. Az elemzések arra mutatnak, hogy a mesterséges intelligencia által generált döntések gyakran túllépnek az emberi belátáson, ezáltal megnehezítve a felelősség megállapítását és az etikai kompatibilitás biztosítását.

Az elemzés eredményei továbbá azt is alátámasztják, hogy az innovációs folyamatok tervezése és végrehajtása során nem elegendő csupán technikai és gazdasági szempontokat figyelembe venni. A kutatás hangsúlyozza, hogy a különböző diszciplínák, különösen a műszaki- és a természettudományok, valamint az etika együttműködése nélkülözhetetlen az etikai elvek és normák hatékony érvényesítése érdekében.

A kutatás eredményei hasznosak lehetnek a döntéshozók, a kutatók és a fejlesztők számára, segítve őket abban, hogy az innováció valóban az emberiség javát szolgálja, miközben minimalizálja a potenciális kockázatokat és negatív következményeket. A felelős innováció

koncepciója így nem csupán egy elméleti megközelítés, hanem gyakorlati útmutató is arra, hogy a technológiai fejlődés valóban a közös jó érdekében történjen, és ne vezessen morális krízisekhez vagy társadalmi konfliktusokhoz.

e) Következtetések

Az *első hipotézis* szerint az etikai elvek következetes alkalmazását az innovációs folyamatokban akadályozza egy egységes etikai elméleti keret hiánya. A dolgozat eredményei alátámasztják ezt a hipotézist, rámutatva a különböző filozófiai és etikai megközelítések sokféleségére és azok eltérő gyakorlati implikációira. Ugyanakkor a dolgozatban amellett érvelek, hogy a különböző perspektívák integrációja és egy holisztikus felelősségetikai keret kialakítása hozzájárulhat a koherencia és a következetesség növeléséhez.

A *második hipotézis* szerint a felelősségetika alapelvei integrálhatók egy értékelési modellbe, amely képes mérni az innovációs folyamatok etikai megfelelőségét és elősegíteni a felelős innováció gyakorlatát. A dolgozat igazolja ezt a hipotézist is a felelős döntéshozatali mátrix bemutatásával, amely a felelősségetika dimenzióit operacionalizálja és gyakorlati alkalmazhatóságát demonstrálja az AI-alapú innovációk példáján.

A dolgozatban kifejtett felelősségetikai megközelítés hozzájárulhat a technológiai fejlődés társadalmilag felelős és fenntartható alakításához, amely figyelembe veszi mind az egyéni, mind a közösségi érdekeket, miközben minimalizálja a potenciális kockázatokat és negatív következményeket.

Az új technológiák elterjedése, a digitális kommunikációs eszközök és a közlekedési eszközök fejlődése radikálisan megváltoztatta az emberek, az információk és áruk mozgását, ami a nemzeti határok jelentőségének csökkenéséhez és egy globálisabb társadalom kialakulásához vezetett. A kutatás rávilágít, hogy az ilyen átfogó változások komoly etikai kérdéseket vetnek fel, mint például ki viseli a felelősséget egy innováció nem szándékolt következményeiért, vagy hogyan osztható meg a felelősség az innovációs folyamat különböző szereplői között vagy melyek az emberi ágencia határai.

Az innováció csak akkor lehet valóban sikeres és értékteremtő, ha etikai és társadalmi szempontokat is figyelembe vesz, és harmonikusan illeszkedik az emberi kultúra és értékek rendszerébe. Az innovációs folyamatok etikai szabályozása kulcsfontosságú a technológiai fejlődés társadalmilag felelős és fenntartható alakításához.

f) Saját publikációk a doktori tanulmányok alatt

Tanulmányok:

Szilágyi, T. (2021a). A felelősség társadalma. *Kultúratudományi Szemle*, 3(4), 38-45.

Szilágyi, T. (2021b). The role of metacultures in the dynamics of Western civilisational change. *Acta Cultura Et Paedagogicae*, 2021(1), 97-109.

Szilágyi, T. (2022). A felelősség kérdése a kortárs etikai diskurzusban. In G. Szécsi, J. Boros & Zs. Nemeskéri (Eds.), *XXI. századi narratívák: Tanulmányok a filozófia, művészet és gazdaság metszéspontján* (pp. 111-122). Belvedere Meridionale.

Szilágyi, T. & Dudok, F. (2022). Sustainability and innovation in an educational context. *Acta Cultura Et Paedagogicae*, 2(1), 54-65.

Szécsi, G. & Szilágyi, T. (2022). Művészet és innováció a hálózati társadalomban. In G. Szécsi, J. Boros & Zs. Nemeskéri (Eds.), *XXI. századi narratívák: Tanulmányok a filozófia, művészet és gazdaság metszéspontján* (pp. 77-107). Belvedere Meridionale.

Szilágyi, T. (2023a). A felelősség fogalma Richard Mckeon filozófiai gondolkodásában. In E. Daróczy & S. Laczkó (Eds.), *A felelősség* (pp. 385-389). Státus Könyvkiadó, Pro Philosophia Szegedienzi Alapítvány, Magyar Filozófiai Társaság.

Szilágyi, T. (2023b). In the labyrinth of remembrance: Historical thinking and the pluralism of past-interpretation. *Acta Cultura Et Paedagogicae*, 3(1), 100-109.

Pongrácz, A., Nemeskéri, Zs. & Szilágyi, T. (2023). Környezeti nevelés és fenntarthatóság pilotképzések értékelése: Széchenyi István Egyetem és Gál Ferenc Egyetem. In G. Kozma & E. Szőke-Milinte (Eds.), *Energiatudatossági és környezeti*

nevelés - programok a magyar felsőoktatásban (pp. 95-100). Pázmány Péter Katolikus Egyetem, PPKE Szent II. János Pál Pápa Kutatóközpont.

- Szécsi, G. & Szilágyi, T. (2023). Művészet és innováció az információ korában. In L. Márfa Molnár & Z. Pásztory (Eds.), *Az alkalmazott művészet létmódjai és a kreatív ipar kihívásai napjainkban* (pp. 130-144). Sopron, Soproni Egyetem.
- Szilágyi, T., Zádori, I. & Nemeskéri, Zs. (2023e). Az innováció jelentősége az interregionális együttműködési programokban Magyarország déli határ régióiban: A 2021-2027 közötti időszak programdokumentumainak vizsgálata. *A FALU*, 38(2), 47-56.
- Szilágyi, T. (2024a). Innováció vs. fenntarthatóság: A kortárs tudományos gyakorlat etikai dilemmái. In F. Dudok (Ed.), *Környezeti nevelés a 21. században: Tapasztalatok és jó gyakorlatok* (pp. 142-150). Pécsi Tudományegyetem.
- Szilágyi, T. (2024b). A mesterséges intelligencia alkalmazásának etikai vonatkozásai az oktatási innovációban. In T. K. Fodoroné (Ed.), *Felsőoktatási Lifelong Learning a képességfejlesztés, a kultúráközvetítés és fenntarthatóság tükrében. A hatékony és innovatív tudástranszferek lokális/regionális és globális trendjei* (pp. 209-214). MElearn Egyesület.
- Szilágyi, T. (2024c). Az ember-gép együttműködés jövője: a mesterséges intelligencia és az innováció hatása a munkakörnyezetre. In A. Tibold, T. Szilágyi & F. Dudok (Eds.), *Munka és innováció: Az emberi egészség és a munkakörnyezet kölcsönhatásának integrált megközelítései* (pp. 148-158). Pécsi Tudományegyetem.

Befogadott, megjelenés alatt álló tanulmányok:

- Szilágyi, T. (2024c). *A felelős innováció szerepe a nem szándékolt következmények mérséklésében*. In Innováció és társadalmi felelősség – tanulmánykötet, Pécsi Tudományegyetem (várható megjelenés: 2024 ősz)
- Szilágyi, T. (2024d). *Az innováció etikai kihívásai az emberi erőforrás fejlesztésben*. In Informális tanulás és új tudásformák a 21.

században – tanulmánykötet, Széchenyi István Egyetem (várható megjelenés: 2024 ősz)

Szilágyi, T. (2024e). *Etikai megfontolások az innováció biztonságpolitikára gyakorolt hatásaival kapcsolatban*. In Scientia et Securitas (várható megjelenés: 2024 ősz)

Szilágyi, T. (2024f). *A közösségi médiafelületek mint pszeudo-nyilvános terek: a felügyeleti kapitalizmus etikai dilemmái*. In Média, edukáció, felelősség – tanulmánykötet, SZTE-JGYPK (várható megjelenés: 2024 ősz)

Szilágyi, T. (2024g). *Responsible Innovation: the Need for Humility in the Face of the Unforeseen*. In Szécsi, G. & Garai Zs. (Eds.), *Value, Innovation, Ethics. Studies at the intersection of philosophy and economics* (pp. 79-89), Pécsi Tudományegyetem (várható megjelenés: 2024 ősz)

Kötetszerkesztés:

Tibold, A., Szilágyi, T. & Dudok, F. (Eds.). (2024). *Munka és innováció: Az emberi egészség és a munkakörnyezet kölcsönhatásának integrált megközelítései*. Pécsi Tudományegyetem. 197 p.

Szilágyi, T. (Ed.) (2024) *Innováció és társadalmi felelősség – tanulmánykötet*, Pécsi Tudományegyetem (várható megjelenés: 2024 ősz)

Konferenciaelőadás:

Szilágyi, T. (2021). A társadalmi felelősségtől a felelősség társadalmáig. *10th Jubilee Interdisciplinary Doctoral Conference*: Pécs, Pécsi Tudományegyetem Doktorandusz Önkormányzat. Konferencia időpontja: 2021.11.12 - 2021.11.13.

Szilágyi, T. (2022). A felelősség fogalma Richard Mckeon filozófiai gondolkodásában. *Lábjegyzetek Platónhoz: A felelősség*. Szeged. Konferencia időpontja 2022. május 12.

Szilágyi, T. (2022). A fenntarthatóság etikai aspektusai. *XXV. Tavaszi Szél Konferencia 2022. Absztraktkötet*. Pécs, Pécsi Tudományegyetem. Konferencia időpontja: 2022.05.06 - 2022.05.08.

- Szécsi, G. & Szilágyi, T. (2023). Művészet és innováció az információ korában. Sopron, Soproni Egyetem. Konferencia időpontja: 2022.10.28.
- Szilágyi, T. (2023). A mesterséges intelligencia alkalmazásának etikai vonatkozásai az oktatási innovációban. *Felsőoktatási Lifelong Learning a képesség-fejlesztés, a kultúráközvetítés és fenntarthatóság tükrében*. (19. Nemzeti és nemzetközi lifelong learning konferencia). Szekszárd, MELLearn Egyesület. Konferencia időpontja: 2023.06.14.
- Szilágyi, T. (2023). 4IR, innováció és humán erőforrás-fejlesztés: a technológiai fejlődés kihívásai a munka világában. *4. Közösségek és Szervezetek Konferencia* Pécs, Pécsi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar Humán Fejlesztési és Művelődéstudományi Intézet. Konferencia időpontja: 2023.11.08 - 2023.11.09.
- Szilágyi, T. (2023). Az innováció etikai kihívásai az emberi erőforrás fejlesztésben. *XXVII. Apáczai- napok ONLINE Tudományos Konferencia*. Győr, Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Pedagógiai, Humán- és Társadalomtudományi Kar. Konferencia időpontja: 2023.11.09.
- Szilágyi, T. (2024). Az ember-gép együttműködés jövője: a mesterséges intelligencia és az innováció hatása a munkahelyi környezetre. *Munka és innováció*. Szekszárd, Pécsi Tudományegyetem. Konferencia időpontja: 2024.01.26.
- Szilágyi, T. (2024). A közösségi médiafelületek mint pseudo-nyilvános terek: a felügyeleti kapitalizmus etikai dilemmái. In *Média, edukáció, felelősség tudományos konferencia és szakmai nap*. Szeged, Szegedi Tudományegyetem. Konferencia időpontja: 2024.03.20 – 2023.03.21.
- Szilágyi, T. (2024). A szingularitás küszöbén: a félelem heurisztikája, mint a felelős innováció eszköze *Lábjegyzetek Platónhoz: A félelem*. Szeged. Konferencia időpontja 2024. május 16.
- Szilágyi, T. (2024). A felelős innováció és a fejlődés korlátai, avagy az ismeretlennel szembeni alázat szükségessége. *Innováció és társadalmi felelősség*. Szekszárd, Pécsi Tudományegyetem. Konferencia időpontja: 2024.05.17.